

Izvornik: **Atmung und Begierde**, D. N. Dunlop, Europäer / Nr. 5 / März 2004.

Disanje i požuda

Jedno kosmičko-spiritualno razmatranje

Sledeća izvođenja D. N. Dunlopa baziraju se na jednoj spiritualnoj zodijak-kosmologiji, sa kojom je on bio dobro upoznat i koju ne treba zameniti (pobrkatи) ni sa astronomskim ni sa običnim astrološkim poznavanjem zodijaka. Ona se bazira na saznanju, da u univerzumu postoji dvanaest večnih gradivnih principa, čije je delovanje dokazivo u svim fizičkim, duševnim i duhovnim pojavama.

Svaka slika zodijaka je izraz jednog od ovih dvanaest principa. Tako na primer Ovnu odgovara princip „svest“, Strelcu „mišljenje“, Lavu „život“, Jarcu „individualnost“, Ribama princip volje.¹ Rak i Škorpion odgovaraju tim u sledećim izvođenjima prikazanim principima disanja i požude. Biće jasno, da ima **četiri vrste disanja (daha)**, koje potiču od **velikog daha**. Dok moderan čovek obično računa samo sa jednom jedinom vrstom disanja, sa fizičkom, postoji u stvarnosti fizička, duševna, duhovna i spiritualna vrsta disanja. Kod ovih izvođenja se radi o jednom poglavljju iz knjige **The Science of Immortality**, objavljene 1918. godine. Za prevod na nemački se pobrinula Christine Sieglinde Müller.

Thomas Meyer

Od trenutka rođenja pa do smrti mi dišemo. Postoje mnoge škole, naročito u Americi, koje poznaju značaj disanja i podučavaju vežbe disanja, a koje imaju za cilj, da kroz ovladavanje disanja dobiju moć, da budu uspešni u poslu itd. Ja ne želim da osporim, da vežbe disanja pod vođstvom kvalifikovanog učitelja mogu biti od velike pomoći. Pretpostavka je ipak, da učenik bude pripremljen za ove vežbe kroz dubok studij filozofije. Svaki ozbiljan učitelj prave nauke disanja od samog početka će ukazati na duševne opasnosti, na koje treba obratiti pažnju, pošto određene vežbe u mnogim slučajevima podstiču niže organe psihičkih snaga. Iz neznanja učitelji i učenici rade vežbe, koje štetno deluju na zdravlje. One vode do slabosti srca, nervnih bolesti, iscrpljenosti, očajanja, melanholijske i štaviše do duševne bolesti.

Veliki dah, na koji se upućuje u okultnoj literaturi, podiže se i spušta neprestano i predstavlja osnovu svakog disanja. Njegovo izdisanje stvara sistem univerzuma. Bog izdiše i stvoreni svetovi se pojavljuju, on udiše i stvoreni svetovi nestaju. Čovek nastavlja ovaj proces u malom u sebi. U svakom čoveku postoje različite vrste disanja.

Fizičko disanje, koje počinje sa rođenjem, je samo akt disanja. Duševno disanje je ta sposobnost, koja izaziva kretanje i predstavlja nosača života. Elemente fizičkog disanja, koji se ne sastoje samo od azota i kiseonika, duševno disanje koristi za podršku tela.

Ovo duševno disanje ulazi u telo kod rođenja i uspostavlja vezu između života ovog tela i mora života, u kome se kreću Zemlja i sva tela. Ono vezuje životne struje unutar i izvan

tela. Princip oblika se brine za to, da se vatrena životna struja održi u ranije datom obliku tela.

U čoveku postoji dodatno uz duševno jedno duhovno, a i jedno spiritualno disanje.

Duhovno disanje je čovekovo pravo disanje. „Bog je disao i čovek postade živa duša.“ Kroz duhovno disanje deluje to Pojedinačno koje se inkarniralo ili to Ja oblikujući u i na telu. Ovo duhovno disanje utiče na mišljenje, jer misli se proizvode kroz duh. Princip duha koristi večna čovekova duša pri rođenju kao vozilo, da bi uspostavila vezu između tela i Ja. Kroz duhovno disanje čovek stupa u svet, živi u svetu, napušta svet i korača kroz njega dalje iz života u život. Ja radi kroz disanje sa telom; kroz Ja se događa stalna razmena između duha i tela. Duhovno disanje se nalazi u osnovi duševnog disanja, kao što se duševno disanje nalazi u osnovi fizičkog disanja.

Spiritualno disanje bi trebalo da ovlada tim drugim vrstama disanja. Ono je kreativni princip u čoveku, koji volju podstiče na aktivnost. Ovlada li duhom, tako život sledi (ima) jasne ciljeve. Ako se spiritualno disanje sprovodi umereno-voljno, ono prožima telo, budi tamo uspavane centre, čisti organe, koji su kroz čulni život postali nečisti, pokreće ideale i budi naše skrivene mogućnosti.

Proces disanja se izvršava kao tiskajuće, vrtložno kretanje. Duhovno disanje pri rođenju sa prvim udahom ulazi u telo i počinje, za individualnost da oblikuje ljudsku zemaljsku formu. Kroz dva centra disanje oseći i plâvi tamo i ovamo; jedan centar se nalazi unutar a drugi izvan fizičkog tela. Sa svakim fizičkim udisanjem izdiše duhovno disanje. Fizičko, moralno i duhovno zdravlje zavisi od harmoničnog kretanja disanja između oba ova centra. Kao kod sata disanje je unutrašnje i spoljašnje klatno, koje dozvoljava da život duše kruži u telu.

Poremećaj ritmičkog zakona, bilo to iz gluposti ili s namerom, slabi telesne i duhovne snage i ponekad izaziva takođe bolest i smrt. Kod većine ljudi menja se disanje svaka dva sata sa jedne nozdrve na drugu. Pri prelasku sa jedne nozdrve na drugu za nekoliko trenutaka se istovremeno diše kroz obe nozdrve. Od rođenja do smrti tako se to odnosi kod više-manje svih zdravih ljudi.

Vežbe disanja se sastoje u tome, što se namerno tok i takođe normalna dužina disanja izmene. Iz toga lako biva vidljivo, što nastaje mogućnost da se poremeti ravnoteža fine harmonije između čoveka i univerzuma i da se time takođe prepozna opasnost, koja se za onoga koji ne zna, sastoji u tome, da te vežbe radi bez prave sposobnosti i bez nekog kvalifikovanog učitelja.

Udisanje i izdisanje deluje u telu na različit način. Animalni život se kroz delatnost disanja održava uspravnim u plućnim krilima. Ovde krv preuzima kiseonik iz vazduha i transportuje ga kroz ceo sistem u sva područja tela, ćelije se tako snabdevaju i izgrađuju. Ispunjena sa ugljeničnom kiselinom i nečistoćama upotrebljenih supstanci krv se vraća natrag kroz vene i izbacuje ove pri izdisanju. Zdravlje zavisi od dovoljne snabdevenosti krvi sa kiseonikom, previše ili premalo kiseonika izaziva labilno zdravlje. Bolesti imaju svoje poreklo u stanju krvi, koja se kroz disanje snabdeva sa kiseonikom. Duševno a i

fizičko disanje utiču na krv; zdrav sadržaj kiseonika u krvi zavisi time kako od kvaliteta mišljenja tako i od vazduha, svetlosti i ishrane. Čiste misli, dovoljno svetlosti, čist vazduh i zdrava ishrana izdejstvjuju pravilno disanje, dakle tačan sadržaj kiseonika i dobro zdravlje. Kao kroz pluća tako disanje prožima takođe svaki drugi organ tela, ili kao fizičko, duševno, duhovno ili kao spiritualno disanje. Ono podstiče organe tela, posebno želudac, jetru i slezinu, isto tako ono stimuliše čežnje kao i strasti i požude kod čoveka.

Uđe li disanje u srce, ono daje snagu osećanjima i mislima, uđe li u glavu u unutrašnjost mozga, ono pokreće ritmičko kretanje duševnih organa, da bi došlo u vezu sa višim nivoima bitka. Disanje, sâm čisti duh, biva tako preobražen(o) u ljudski duh. Ako duševno disanje kroz određene centre uđe u čovekovu svest, ono postaje želja. Kao što vетар miluje Eolovu harfu [Eol, starogrčki bog vatra, *prim. prev.*], tako duševno disanje miluje nerve tela, time uznemirava duh i podstiče ga da zadovolji želje, koje su bile misaono proizvedene kroz uznemiravanje duha.

Mada je požuda preko potrebna snaga života, ona je najjača i najopasnija od svih snaga, sa kojima čovek ima da se bori. Duh je najpre od požude prestrašen, ali je ona njihovo sjedinjenje pouzdano obavila i njihova uzajamna snaga privlačenja uspavljuje duh kroz čulno zadovoljstvo duše u telu tako, da on zaboravlja svoje pravo spiritualno biće. Bol, patnje, gubitak bude duh, da bi ga odvratili od smrtnog uticaja požude. Samo neophodni otpor prema požudi i saznavanje njenih iluzija vodi duh do istinske samospoznaje.

Požuda sâma je slepa i gluva, ali čula joj služe kao oruđe. Požuda je prisutna u svim stvarima i svoj najviši izraz pokazuje u životinjskom poretku; sâm čovek je mora ščepati u svom ljudskom životinjskom-telu i voditi do neke više upotrebe.

Ova požuda, koja je uzročnik neprestanog izdisanja i udisanja, je vrtlog, koji bi usisao u sebe sav život. Ona nema nikakvu formu (*oblik*), ali prodire u sve forme i upotrebljava ih kroz svoje često promenljive pokrete. Večni zakon je: žderati i biti požderan. Požuda je kao hobotnica, duboko usidrena u vitalnim centrima ljudskog tela. Njeni pipci prodiru kroz sva čula u okean života i vladaju kao nezasito zahtevanje. Kao razgorela vatrica besni ona u našim čežnjama i nagonima, da bi smirila svoju glad, usisava snage iz tela kao nekakav vampir; tera li čovek to sve do ekscesa, tako on postaje (ostaje) kao izgoreli talog. Gledano sa nekog određenog aspekta, požuda je slepa snaga. Ona slabici, uzrokuje zastoj i prestanak rada i deluje smrtno na sve, koji je ne mogu preobraziti u mudrost i preoblikovati u volju. Ona privlači sebi sve snage mišljenja i primorava ih, da izmisle nove melodije, nove forme i predmete posedovanja za ples čula.

Da bi zadovoljila čežnje i otupela duh, požuda stalno budi nove zahteve; ona je potom uvek srećna, ako duh spava, to je njena bakanalija.

Častoljublje je jedna požuda, koja hrani sujetu ličnosti i podbada egoizam. Ova požuda je uistinu neka vrsta parazita, koji izrasta iz duha, uglavljuje se u njega i sa njim se hrani.

Razmatrano sa nekog drugog aspekta, požuda je spavajuća energija u univerzalnom duhu. Ona budi semena svih bića i aktivira ih. U izvesnom smislu moglo bi se reći, da je

vidljivi svet rezultat stvaralačkog zahtevanja u duhu Stvoritelja. Sa početkom vremena izrazila se požuda kroz snagu ili pokret u uspavanim supstancama i probudila sve položene klice za delatnost. Dodirnuta kroz duhovno disanje, požuda se pokreće i okružuje i prožima sve stvari. Ovaj događaj se ponekada opisuje kao smejanje bogova. Oni su se smejali, kada su se iz spavanja probudili u prostoru, i njihovo tiho smejanje je prenestilo Pra-supstancu u treperenje i počeo je ples života. Čarobnost požude počiva na tome, što ona ima udela u svim životnim snagama, duh pak biva vođen do iluzije, smatrajući da je on požuda.

Sa nekog trećeg aspekta požuda podstiče prirodu, da proizvodi forme. Bez požude polovi se ne bi sparivali niti reprodukovali. Ne bi bilo sklonosti, da se brzo i dajući oblik slêde planovi duhovnog disanja; sve forme bi izgubile sklad svoje organske snage i rastvorile bi se u vazduhu. Bez požude se život ne bi mogao objaviti, disanje ne bi moglo materiju da dovede do kljanja, bez materije mišljenje ne bi imalo svoju bazu i obustavilo bi svoju funkciju, duh bi, bez mogućnosti ponovnog ogledanja, ostao prazan. Bez požude bi se ugasio svet i sve zvezde i pali bi natrag u svoje izvorne elemente. Zbog opšteg gašenja duh ne bi mogao da pronađe svoje ispunjenje.

Duh, individualnost i požuda potiču od iste korenske supstance, ipak duh predstavlja unutar evolucije stupanj razvoja, koji se direktno nalazi iznad požude. Oboje su upućeni jedno na drugo. Požudi je potrebna podrška duha; a duh potrebuje stalno izazivanje kroz požudu, da bi sâm došao do nekog razgraničenja između nje i sebe. Požuda ne može biti uništена, duh pak može da je podigne na svoju visinu.

Zadatak duha je, da požudu podigne i da je individualizuje. Ako se to desi, tako čovek biva slobodan od tipičnih akcija i reakcija rasno uslovjenih požuda i zatim ih individualno sređuje. Požuda drži duh u ropstvu toliko dugo, dok on sâm ne postane dovoljno jak, da spozna, da se on razlikuje od neuke, neuređene, životinjske požude. Kroz ovo saznanje duh se oslobađa od iluzije požude i time može to životinjsko da vodi u područje razuma, prema tome iz mraka u svetlost duha. Inicijacija je jedan stadijum svesne promene bića, ako se u svojoj evoluciji razvija kroz objavljivanje do neke više razumske funkcije. Kroz ovu višu požudu čovek se oslobađa od životinjskog i ide preko toga, dok se on samosvesno ne sjedini sa božanskom ili najvišom ljudskom dušom. Kroz inteligentno postupanje sa duhovnim disanjem i sa voljom čovek na kraju biva jedno sa spiritualnim disanjem.

Tako se može videti, da je istraživanje ljudskog disanja jedna sasvim praktična stvar, i da ona mnogo više zahteva brižljivo posmatranje sopstvene prirode nego puko iščitavanje knjiga. Studiranje spisa ima svoju vrednost samo tada, ako čovek može da pronađe ključ tog spisa, koji je pripojen njemu samom.

D. N. Dunlop

Preveo S. N.

¹ Potpuni prikaz ovih 12 principa nalazi se u: Thomas Meyer, *D. N. Dunlop – slika vremena i života*, Basel, 2. izdanje 1996, str. 84 i dalje.

Daniel Nicol Dunlop (28. XII 1868. Kilmarnock, 30. V 1935. London)